

Tương quan giữa hứng thú học tiếng Anh với một số yếu tố tác động và dự báo mức độ hứng thú học tiếng Anh của học sinh trung học cơ sở

Nguyễn Xuân Long*

*Trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Quốc gia Hà Nội
Đường Phạm Văn Đồng, Cầu Giấy, Hà Nội, Việt Nam*

Nhận ngày 25 tháng 10 năm 2012

Chỉnh sửa ngày 18 tháng 1 năm 2013; chấp nhận đăng ngày 12 tháng 3 năm 2013

Tóm tắt: Qua khảo sát 691 học sinh thuộc 4 trường nội, ngoại thành của thành phố Hà Nội và tỉnh Vĩnh Phúc, chúng tôi nhận thấy rằng tất cả các yếu tố chủ quan và khách quan đều có tác động trực tiếp đến hứng thú học tiếng Anh của học sinh trung học cơ sở (HSTHCS). Trong số đó thì các yếu tố năng khiếu học tiếng Anh và phương pháp học tiếng Anh của cá nhân ảnh hưởng nhiều nhất. Trong các yếu tố khách quan thì yếu tố phương pháp giảng dạy của giáo viên và thái độ của nhóm bạn đối với việc học tiếng Anh có ảnh hưởng mạnh hơn cả. Phân tích hồi quy cho thấy khi có sự kết hợp giữa yếu tố chủ quan và yếu tố khách quan thì khả năng dự báo mức độ hứng thú học tiếng Anh sẽ cao hơn hẳn so với khả năng dự báo của từng yếu tố khi đứng riêng lẻ.

Từ khóa: hứng thú học tập, hứng thú học tiếng Anh, hứng thú học tiếng Anh của học sinh Trung học cơ sở

1. Đặt vấn đề

Qua khảo sát 691 học sinh thuộc 4 trường nội, ngoại thành của thành phố Hà Nội và tỉnh Vĩnh Phúc, trên cơ sở nghiên cứu thực trạng về hứng thú học tiếng Anh được thể hiện qua 3 mặt: nhận thức, cảm xúc và hành động¹ và các yếu tố chủ quan tác động đến hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS², các yếu tố khách

quan tác động đến hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS³, chúng tôi nhận thấy một số yếu tố chủ quan như khả năng, nhu cầu học tiếng Anh của HSTHCS... và các yếu tố khách quan như điều kiện học tiếng Anh trong gia đình (môi trường tiếp cận tiếng Anh, cách thức giáo dục con học tiếng Anh); phương pháp giảng dạy tiếng Anh của giáo viên; thái độ đối với việc học tiếng Anh của nhóm bạn; yêu cầu biết tiếng Anh của xã hội... là những yếu tố ảnh hưởng đến hứng thú học tiếng Anh⁴ của mỗi học sinh.

* ĐT: 84-977707777

E-mail: xlongth@gmail.com

¹ Xem các bài viết của chúng tôi công bố trên Tạp chí Tâm lý học số 10,11,12 năm 2012

² Xem bài viết của chúng tôi công bố trên Tạp chí Giáo dục, số 302 kì 2 (1/2013)

³ Xem bài viết của chúng tôi công bố trên Tạp chí Khoa học trường ĐHSPHN, số 9/2012

⁴ Trong các công trình đã công bố vừa kể, chúng tôi quan niệm hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS là thái độ tích

Vì vậy, khi nghiên cứu hứng thú học tiếng Anh và đề có thể nâng cao hơn nữa hứng thú này của HSTHCS, cần chú ý đến những yếu tố tác động trực tiếp cũng như gián tiếp đến nó. Trong bài báo này, với mục đích tìm hiểu mối quan hệ giữa mức độ hứng thú học tiếng Anh với một số yếu tố tác động đến hứng thú này của HSTHCS, chúng tôi sẽ xem xét:

- Tương quan giữa hứng thú học tiếng Anh với một số yếu tố chủ quan và khách quan tác động đến hứng thú học môn học này của HSTHCS.

- Một số yếu tố dự báo mức độ hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS.

2. Khách thể và phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu của chúng tôi được thực hiện từ năm 2010 đến 2012 ở thành phố Hà Nội và tỉnh Vĩnh Phúc tại 4 trường nội và ngoại thành với 16 lớp và 691 học sinh tham gia trả lời bảng hỏi.

Các phương pháp chủ yếu trong nghiên cứu này là nghiên cứu văn bản, khảo sát bằng bảng hỏi, phỏng vấn sâu, thảo luận nhóm tập trung. Các kết quả khảo sát được xử lý bằng phần mềm thống kê SPSS phiên bản 13.0 dành cho các nghiên cứu khoa học xã hội.

cực của HSTHCS với môn tiếng Anh thể hiện qua cảm xúc đặc biệt, qua mong muốn tìm hiểu, khám phá và đạt kết quả học tập cao đối với môn học này. Từ khái niệm hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS, cần lưu ý một số điểm sau đây:

- Hứng thú học tiếng Anh là thái độ tích cực của người học. Khi nói đến hứng thú có nghĩa nó được biểu hiện qua nhận thức, cảm xúc và hành động của chủ thể đối với môn tiếng Anh.

- Hứng thú học tiếng Anh không thể hiện qua cảm xúc bình thường mà là cảm xúc đặc biệt của người học đối với môn học.

- Hứng thú học tiếng Anh thể hiện qua những hành động tích cực của chủ thể nhằm đạt được kết quả cao đối với môn học.

3. Kết quả nghiên cứu

3.1 Tương quan giữa các yếu tố chủ quan và khách quan tác động đến hứng thú học tiếng Anh

Để tìm hiểu tương quan giữa hứng thú học tập của HSTHCS với một số yếu tố chủ quan và khách quan tác động đến hứng thú học tiếng Anh của các em, chúng tôi đã tính điểm số cho thang đo về hứng thú học tiếng Anh, khả năng, nhu cầu học, điều kiện học tiếng Anh trong gia đình, phương pháp giảng dạy tiếng Anh của giáo viên, thái độ đối với tiếng Anh của nhóm bạn, yêu cầu biết tiếng Anh của xã hội và trên cơ sở đó tính điểm trung bình (ĐTB) của toàn bộ mỗi thang đo. Ở đây, ĐTB càng cao thì càng tỉ lệ thuận với mức độ hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS. Ngược lại, ĐTB càng thấp thì càng tỉ lệ nghịch với mức độ hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS.

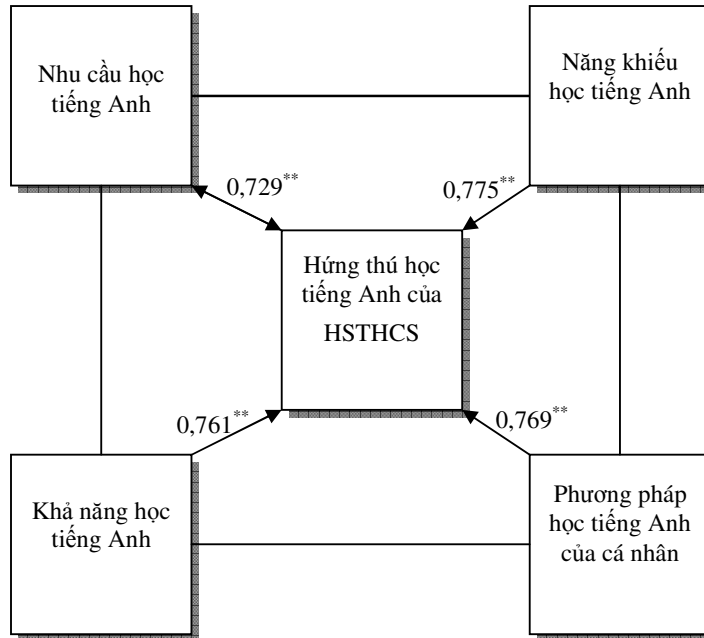
3.1.1. Tương quan giữa hứng thú học tiếng Anh với một số yếu tố chủ quan ảnh hưởng đến hứng thú học tiếng Anh của học sinh trung học cơ sở

Kết quả thống kê thể hiện ở sơ đồ 3.1.1 cho thấy mối quan hệ tỷ lệ thuận khá chặt chẽ có ý nghĩa thống kê giữa hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS và phương pháp học tiếng Anh của các em với $r = 0,769$ và $P < 0,01$. Hệ số tương quan nhị biến này cho thấy, nếu HSTHCS càng có hứng thú học tiếng Anh thì các em càng tăng cường được phương pháp học tiếng Anh phù hợp và ngược lại nếu HSTHCS có phương pháp học tiếng Anh tốt, phù hợp với bản thân thì các em càng thích, càng có hứng thú học tiếng Anh.

Hứng thú học tiếng Anh còn có tương quan tỷ lệ thuận chặt chẽ với khả năng học tiếng Anh của HSTHCS ($r = 0,761$ và $p < 0,01$). Nếu khả năng bắt chước phát âm tiếng Anh và khả năng

ghi nhớ từ, cấu trúc ngữ pháp tiếng Anh của HSTHCS thấp thì các em cũng sẽ ít có hứng thú học tiếng Anh và ngược lại, hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS sẽ làm tăng khả năng bắt chước phát âm tiếng Anh cũng như khả năng ghi nhớ từ, cấu trúc ngữ pháp của các em. Có

thể nói, khả năng học tiếng Anh càng cao thì các em càng có hứng thú học tiếng Anh, ngược lại, HSTHCS càng có hứng thú học tiếng Anh thì khả năng học tiếng Anh của các em càng được nâng cao.

Sơ đồ 3.1.1. Tương quan giữa hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS với các yếu tố chủ quan tác động đến hứng thú học tiếng Anh của các em

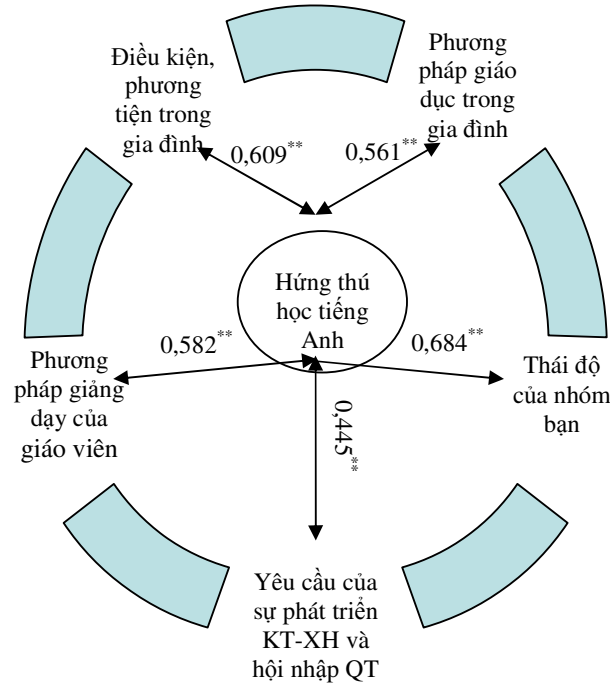
3.1.2. Tương quan giữa hứng thú học tiếng Anh với một số yếu tố khách quan tác động đến hứng thú học tập của học sinh trung học cơ sở

Hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS có tương quan tỷ lệ thuận có ý nghĩa thống kê với điều kiện, phương tiện học tiếng Anh trong gia đình ($r = 0,609$ và $P < 0,01$). Điều này chứng tỏ rằng, trong gia đình nếu HSTHCS được tạo điều kiện, phương tiện thuận lợi để học tiếng Anh thì các em thường có hứng thú học tiếng Anh hơn những HSTHCS trong gia đình ít được

tạo điều kiện, phương tiện thuận lợi để học tiếng Anh.

Hệ số tương quan giữa hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS với thái độ học tiếng Anh của nhóm bạn, phương pháp giảng dạy tiếng Anh của giáo viên cho thấy, đây là 2 cặp yếu tố có tương quan tỷ lệ thuận có nghĩa về mặt thống kê với r lần lượt là 0,684; 0,582 và $P < 0,01$. Nếu nhóm bạn của HSTHCS có thái độ tốt đối với việc học tiếng Anh hoặc giáo viên dạy tiếng Anh có phương pháp giảng dạy tích

cực, phù hợp thì các em HSTHCS cũng sẽ có hứng thú học tiếng Anh ở mức độ cao.

Ghi chú: r là hệ số tương quan nhị biến với ** khi $P < 0,01$

Sơ đồ 3.1.2: Tương quan giữa hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS với các yếu tố khách quan tác động đến hứng thú học tiếng Anh của các em

3.2. Dự báo mức độ hứng thú học tiếng Anh khi các yếu tố tác động thay đổi

Ở đây phép phân tích hồi qui bậc nhất cho phép dự báo sự thay đổi về hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS từ những thay đổi của từng yếu tố độc lập đơn nhất cũng như tập hợp toàn bộ các yếu tố (khả năng, nhu cầu học tiếng Anh, điều kiện học tiếng Anh trong gia đình, phương pháp giảng dạy của giáo viên, thái độ đối với việc học tiếng Anh của nhóm bạn và yêu cầu của sự phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế).

3.2.1. Dự báo mức độ hứng thú học tiếng Anh của học sinh trung học cơ sở dưới tác động của từng yếu tố độc lập đơn nhất

Số liệu ở bảng 3.2.1 đã chỉ ra rằng, các yếu tố khách quan độc lập đơn nhất như điều kiện, phương tiện học tiếng Anh trong gia đình; phương pháp giáo dục con học tiếng Anh trong gia đình; phương pháp giảng dạy tiếng Anh của giáo viên đều có tác động đến hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS với mức dự báo lần lượt là 37,1%; 31,5%; 33,9% và $P < 0,001$. Yêu cầu của sự phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế có mức dự báo thấp nhất (giải thích được 19,8% mức độ biến thiên của hứng thú học tiếng Anh và $P < 0,001$). So với bốn

yếu tố khách quan vừa nêu trên thì thái độ đối với việc học tiếng Anh của nhóm bạn có mức độ dự báo lớn hơn cả đối với hứng thú học tiếng

Anh của HSTHCS (giải thích được 46,8% mức độ biến thiên của hứng thú học tiếng Anh và $P < 0,001$).

<i>Các biến độc lập</i>	<i>Biến phụ thuộc: hứng thú học tiếng Anh (R^2)</i>
1. Nhu cầu học tiếng Anh	0,531 ^{***}
3. Năng khiếu học tiếng Anh	0,601 ^{***}
4. Phương pháp học tiếng Anh của cá nhân	0,591 ^{***}
5. Điều kiện, phương tiện học tiếng Anh trong gia đình	0,371 ^{***}
6. Phương pháp giáo dục con học tiếng Anh trong gia đình	0,315 ^{***}
7. Phương pháp giảng dạy tiếng Anh của giáo viên	0,339 ^{***}
8. Thái độ đối với việc học tiếng Anh của nhóm bạn	0,468 ^{***}
9. Yêu cầu của sự phát triển KT-XH và hội nhập quốc tế	0,198 ^{***}

Ghi chú: *** khi $P < 0,01$; Trên bảng chỉ hiển thị những giá trị có ý nghĩa thống kê.

Bảng 3.2.1. Dự báo sự thay đổi hứng thú học tiếng Anh của học sinh trung học cơ sở dưới tác động của một số yếu tố độc lập đơn nhất

Trong những yếu tố chủ quan độc lập đơn nhất ảnh hưởng đến hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS thì năng khiếu học tiếng Anh của các em có mức dự báo cao nhất (60,1% và $P < 0,001$), tiếp đến là phương pháp học tiếng Anh của cá nhân học sinh trung học cơ sở (59,1% và $P < 0,001$). Khả năng học tiếng Anh và nhu cầu học tiếng Anh của HSTHCS tuy có mức dự báo thấp hơn hai yếu tố chủ quan vừa phân tích trên nhưng cũng dự báo được mức độ thay đổi của hứng thú học tiếng Anh tương đối lớn khi chịu tác động của hai yếu tố độc lập đơn nhất này (với mức độ dự báo lần lượt là 57,9%; 53,1% và $P < 0,001$). Những số liệu thu được từ khảo sát thực tiễn bước đầu cho phép khẳng định rằng, mỗi yếu tố chủ quan – điều kiện bên trong, đặc điểm tâm lý của chính bản thân các HSTHCS đã tác động mạnh và có ảnh hưởng lớn đến hứng thú học tiếng Anh của các em và là yếu tố có ý nghĩa hơn là mỗi điều kiện bên ngoài – gia đình, bạn bè, giáo viên và xã hội.

Như vậy, hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS vừa phụ thuộc vào năng khiếu, phương pháp, khả năng, nhu cầu học tiếng Anh

(các yếu tố chủ quan) của các em, vừa phụ thuộc vào những điều kiện bên ngoài (các yếu tố khách quan) như điều kiện, phương tiện học tiếng Anh trong gia đình, phương pháp giáo dục con học tiếng Anh trong gia đình, phương pháp giảng dạy tiếng Anh của giáo viên, thái độ đối với việc học tiếng Anh của nhóm bạn cũng như yêu cầu của sự phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế.

3.2.2. Dự báo mức độ hứng thú học tiếng Anh của học sinh trung học cơ sở dưới tác động của các nhóm yếu tố

Tập hợp các yếu tố chủ quan – năng khiếu, phương pháp, khả năng và nhu cầu học tiếng Anh của HSTHCS có tác động mạnh hơn và có mức độ dự báo cao hơn mức dự báo của mỗi yếu tố này khi đứng độc lập (68,7% so với 60,1%; 59,1%; 57,9% và 53,1% với $P < 0,001$). Và khi kết hợp tất cả các yếu tố khách quan thì tập hợp này cũng làm tăng mức độ dự báo hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS (giải thích được 56,5% mức độ biến thiên của hứng thú học tiếng Anh và $P < 0,001$).

Các nhóm biến độc lập	Biến phụ thuộc: hứng thú học tiếng Anh (R^2)
1. Các yếu tố chủ quan (nhu cầu + khả năng + năng khiếu + phương pháp học)	0,687***
2. Các yếu tố khách quan (Điều kiện, phương tiện trong gia đình + Phương pháp giáo dục trong gia đình + Phương pháp giảng dạy của giáo viên + Thái độ của nhóm bạn + Yêu cầu của sự phát triển KT-XH và hội nhập quốc tế)	0,565***
3. Các yếu tố chủ quan + Gia đình	0,690***
4. Các yếu tố chủ quan + Nhóm bạn	0,729***
5. Các yếu tố chủ quan + Giáo viên	0,706***
6. Các yếu tố chủ quan + Yêu cầu xã hội	0,690***
7. Các yếu tố chủ quan và khách quan	0,737***

Ghi chú: *** khi $P < 0,01$; Trên bảng chỉ hiển thị những giá trị có ý nghĩa thống kê.

Bảng 3.2.2: Dự báo sự thay đổi mức độ hứng thú học tiếng Anh của học sinh trung học cơ sở dưới tác động của các cụm yếu tố

Khi kết hợp cụm hai yếu tố chủ quan với từng yếu tố khách quan thì khả năng dự báo của mỗi tập hợp này đều tăng lên và kết quả cho thấy là tất cả 4 tập hợp này đều có khả năng dự báo hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS. Trong đó, sự kết hợp giữa các yếu tố chủ quan với thái độ đối với việc học tiếng Anh của nhóm bạn là tập hợp có khả năng dự báo lớn nhất (giải thích được 72,9% mức độ biến thiên của hứng thú học tiếng Anh và $P < 0,001$).

4. Kết luận

Các yếu tố chủ quan hay các yếu tố khách quan đều có tác động đến hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS. Trong các yếu tố tác động đó thì năng khiếu học tiếng Anh và phương pháp học tiếng Anh là hai yếu tố chủ quan có ảnh hưởng đáng kể nhất đến hứng thú học tiếng Anh của các em, còn trong các điều kiện khách quan thì điều kiện, phương tiện học tiếng Anh trong gia đình và phương pháp giảng dạy tiếng Anh của giáo viên là hai yếu tố chủ quan có tác động mạnh nhất đến hứng thú học tiếng Anh

của HSTHCS. Nếu kết hợp các yếu tố chủ quan và yếu tố khách quan thì tập hợp này làm tăng khả năng dự báo mức độ hứng thú học tiếng Anh của HSTHCS. Trong quá trình học ngoại ngữ, phương pháp học tiếng Anh và đặc biệt là năng khiếu học tiếng Anh của HSTHCS nếu luôn được quan tâm, chú trọng phát hiện, củng cố và có những biện pháp thích đáng để tăng cường cộng với việc tạo điều kiện, phương tiện học tiếng Anh trong gia đình cùng với việc tìm kiếm cải tiến phương pháp giảng dạy tiếng Anh của giáo viên sẽ là những biện pháp hiệu quả nhất trong tập hợp các biện pháp thúc đẩy hứng thú học tiếng Anh ở HSTHCS lên mức độ cao hơn và từ đó sẽ tăng cường được hiệu quả học tiếng Anh cho các em HSTHCS.

Tài liệu tham khảo

- [1] Lê Thị Bùng (2008). Những thuộc tính điển hình của nhân cách. Hà Nội: NXB ĐHSPHN.
- [2] Côvaliốp, A.G. (1971). Tâm lý học cá nhân. Hà Nội: NXB Giáo dục.
- [3] Vũ Dũng (2009). Từ điển Tâm lý học. Hà Nội: NXB Từ điển Bách khoa.

- [4] Nguyễn Kế Hào, Nguyễn Quang Uẩn (2008). Giáo trình Tâm lý học lứa tuổi và tâm lý học sư phạm. Hà Nội: NXB ĐHSPHN.
- [5] Trần Hữu Luyến. (2008). Cơ sở Tâm lý học dạy ngoại ngữ. Hà Nội: NXB ĐHQGHN.
- [6] Petrovski, A.V. (1982). Tâm lý học trẻ em và tâm lý học sư phạm. Hà Nội: NXB Giáo dục.
- [7] Rudich (1980). Tâm lý học. Hà Nội: NXB Thể dục-Thể thao.
- [8] Sukina, G.I. (1971). Vấn đề hứng thú trong khoa học giáo dục. Hà Nội: NXB Giáo dục.
- [9] Entwistle, N. J. & Ramsden, P. (1983). Understanding student learning. London: Croom Helm.
- [10] Feurstein, R. (1980). Instrumental enrichment: An intervention program for cognitive modifiability. Baltimore: University Park Press.
- [11] Piaget, J. (1940). The mental development of the child. In D. Elkind (Ed.), Six psychological studies. New York: Random House.
- [12] Nguyễn Xuân Long (2012). Thực trạng hứng thú học tiếng Anh của học sinh trung học cơ sở. Tạp chí Tâm lý học, số 10, tr. 79-87.
- [13] Nguyễn Xuân Long (2012). Thực trạng hứng thú học tiếng Anh của học sinh trung học cơ sở biểu hiện qua cảm xúc. Tạp chí Tâm lý học, số 11, tr. 73-82.
- [14] Nguyễn Xuân Long (2012). Thực trạng hứng thú học tiếng Anh của học sinh trung học cơ sở biểu hiện qua hành động. Tạp chí Tâm lý học, số 12, tr. 66-77.
- [15] Nguyễn Xuân Long (2012). Một số nhân tố khách quan tác động hứng thú học tiếng Anh của học sinh trung học cơ sở. Tạp chí Khoa học trường Đại học Sư phạm Hà Nội, số 9, tr. 134-141.
- [16] Nguyễn Xuân Long (2013). Một số nhân tố chủ quan tác động đến hứng thú học tiếng Anh của học sinh trung học cơ sở. Tạp chí Giáo dục, số 302 kì 2 (1/2013), tr.16-18.

Correlation between interest in learning English and some affecting factors and predictions for secondary – school students’ interest in learning English

Nguyen Xuan Long

*University of Languages and International Studies, Vietnam National University, Hanoi,
Pham Van Dong Street, Cau Giay, Hanoi, Vietnam*

Abstract: A survey of 691 students from four urban and suburban secondary schools in Hanoi City and Vinh Phuc Province has revealed that both subjective and objective factors affect secondary students’ interest in learning English. Among these factors, the aptitude and strategies of learning English are the two subjective factors that have the most significant impact. If subjective and objective factors are coordinated, this combination will increase the possibility of prediction for levels of interest among secondary – school students in learning English.

Keywords: interest, interest in learning English, secondary – school students’ interest in learning English.